

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvršijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 3 krome temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrate po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratne inseriranje primerni popust. — Narodna na celo leto 8 kren, na pol leta 4 krene, na štiri leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Avstrija in mednarodna politika.

Naj bode kdo še takšen optimist, naj še tako dobro sodi o vsem in le z jasne strani razmotriva svet, vendar si bode komaj upal trditi, da je leto 1901 zboljšalo kaj mednarodno, svetovno stališče avstrijske monarhije. Najboljše, kar imamo od lanskega leta, je to, da nam je ohranilo vsaj mir. To je po edni strani zasluga našega cesarja, katerega srčna želja je, da ohrani svojim narodom miren razvoj; častitljivost in starost našega monarha, njegova velika moralna avtoriteta, vse to je dobi pripomoglo k temu, da so v Berlinu in Petrogradu v Rimu in v Londonu vpoštevali mirovna stremjenja našega cesarja.

Po drugi strani pa se imamo zahvaliti tudi raznim negotovim vprašanjem, ki razburjajo Evropo in skrivajo nevarnosti v sebi, da se evropski mir ni kršil. Ta vprašanja postajajo zrela in se bližajo rešitvi, vendar pa še vedno niso jasna, in vprav zato se vse evropske države boje te negotovosti, vedoč, da bi se lahko zgodilo zanje kaj neprijetnega.

Rusija ima polne roke dela v Vzhodni Aziji, ki jo zadržuje posvečevati večjo pozornost evropskim dogodkom; Francija pa je po svojem razmerju napram Rusiji vezana in nima prostih rok, da bi se mogla slobodno gibati in zapričiti kakšno gibanje. Anglija ima čez glavo posla v Južni Afriki, kjer ji junaški Bur v svetem boju za slobodo domovine zadajajo krute udarce, ki prete oholemu angleškemu kraljestvu izpodbiti svetovno stališče. Tam doli se bijejo boji, slični onim starih Grkov s Perzijci; mali David se bori z velikanom Golijat, in ves izobraženi svet strmi osupel na ta neednak boj, kjer se meji slab, majhen narod z evropsko velesilo. Angleška kraljica Viktorija, ki je tudi uživala v miru, ter se je burška vojna vnela zoper njeno voljo, je umrla; in kakor se je tedaj govorilo, največ vsled skrbi in žalosti, ki jih ji je prizadela vojna. Viktorija je bila gojiteljica mirovne ideje, in z njeno smrtjo je izginil iz sveta velik mirovni steber.

Italija išče pod svojim mladim kraljem novih potov; hoče se gmotno pevdigniti in išče novih političnih in gospodarskih zvez v svrhu, da se čim bolj opomore. Tudi Nemčija si v minolem letu ni iskala novih vojnih lavorik; ne koliko so jo pač izmedrili nenuspehi v Afriki in na Kitajskem; pa tudi notranje spletke, t. j. v cesarstvu samem opominjajo k previdnosti.

Trozveza stoji na zunaj še vedno nezlomljeno pokoncu; vendar se pa ne dá tajiti, da kaže zadnji čas več razpok in votlin, ki jo prete razrušiti. Maje se vedno bolj, in ako pojde v tem tiru naprej, je že danes več kakor gotovo, da se ne obnovi nikdar več. Približevanje Italije k Franciji samo na sebi ni sicer še nič, kar bi bilo naperjeno zoper trozvezo; tudi v tem slučaju ne, ako bi Italija v istini hotela zasesti Tripolis, kar se pa zadnji čas oporeka. Ne dá se pa presoditi, kako daleč pojde to zblíževanje. Gotovo je, da Italija pod kraljem Viktor Emanuelom ne stoji več tam kakor je stala pod

umrlim kraljem Humbertom. Razmerje Avstro-Ogrske k Nemčiji je bilo do nedavno še precej dobro; kar moti to razmerje in razburja v Avstriji javno mnenje zoper Nemčijo je proti avstrijsko gibanje „Proč od Rima“, za katero Nemčija tako očitno deluje in je pospešuje. Zadnji čas se je to razmerje še bolj poslabšalo vsled slovitih vrešenskih dogodkov in vnebovpijočih obsodb v Gnezznu, katere so se v Avstriji ostro obsojale in ki so provzročile protipruske demonstracije. Razumljivo je, da je zategadelj tudi zunaj v Nemčiji nastalo neko nesoglasje in hladnost napram naši monarhiji. Trozveza je danes, o tem se ne more dvomiti, za velik del avstrijskih narodov poprej predmet sovraštva kakor pa nekdanjega navdušenja. Seveda obstoji vkljub temu trozveza še; vsaj vlade se je še oklepajo.

Obžalovanja vredno pa je, da se Avstrija ni Rusiji še prav nič približala, obžalovati tem bolj, ker trozveza poka, in bi jo potem zblížanje z Rusijo nadomeščalo. Na Balkanu se bliska vedno močnejše; od tam doli pride vihar, morabititi že v kratkem. Na Balkanu se zdaj zbirajo vse hude sile; najprej je Albanija, potem Makedonija, Srbija in Bolgarija, ki prete z vedno nevarnostjo. Vsaka imenovanih dežel bruhne lahko v najkrajšem času ogenj iz sebe, ki more prizadeti nepreračunljivega gorja.

Naš položaj na balkanskem polotoku se v minolem času ni zboljšal; avstrijski vpliv v Srbiji in Bolgariji se je zmanjšal, in je, žal, prišlo tako daleč, da nimamo na izhodu niti narodov niti — vlad na naši strani.

Kar se torej tiče svetovnega položaja avstrijske monarhije, smo končali leto 1901 z neveselimi upi in z očitim nazadovanjem. V notranji politiki se nismo zjediniili, in so nasprotstva med posameznimi narodi še celo vedno večja, na zunaj pa smo postojanke celo izgubili. Ako bi izbruhnil letos vihar na Balkanu in očistil obzorje, bi Avstrija ne imela od tega nič dobrega. Vihar na Balkanu za dolgo izostati ne more; prorokujejo ga vsako pomlad, da ima izbruhniti; vkljub temu je preteklo že mnogo let, ki se nam je napovedalo kakor rjoveč lev a se je potem premenilo v ponižno jagnje. Napovedane krize se ne uresničuje vselej, kakor tudi ne napovedane ustaje. Ali znamenja za leto 1902 niso ugodna. Težišča pa ni iskati v Belemgradu ali Sofiji, niti v Stambulu, kakor sploh ne na izhodu, temuč v Londonu, Petrogradu, Parizu in Berlinu. Hočejo li velesile evropske mir, ga ne bode kalil nihče, in potem ostane tudi ustaja balkanska le krajevnega pomena in bode omejena samo na balkanski polotok. Ako pa katere velesil noče miru, izrabi lahko vsak krajevni dogodek na izhodu in ga porabi lahko kakor izhodišče za gibanje, ki bi postalo svetovno-zgodovinskega pomena.

Ako smo Avstrijci za vojno pripravljeni in kako bi jo mi prenesli, o tem ne bomo razmišljali. Edno je gotovo, da je namreč mir za nas od največje koristi; mir pa seveda ni odvisen samo od nas, temuč ga morejo kaliti tudi drugi. Zato je evropski položaj jako negotov, in ne moremo s popolno mirnostjo pričakovati, kaj hrani usoda za temnim zagrinjalom bodočnosti.

Zakaj ne prodira narodna zavest?

III.

4. Prevelik strah razumništva pred mnenjem višjih. V srcu dobri rodoljublje se le preradi bojijo zamere. Da bi prišli na glas politikov, narodnih agitatorjev ali celo panslavistov, tega se bolj boje kot večnega pogubljenja. Odkod pa naj vzame potem preprosto ljudstvo zgledov za narodno požrtvovalnost in nevstrašeni boj za ljudske svetinje? Le smelemu se smeji sreča!

5. Prevelik ozir na Nemce in nemški govoreče sploh. To slabost, ki pa je pravcati narodni greh, smo že tolikokrat grajali. Ako se kje le oglasi nemška beseda, pa takoj utihne materinščina. Vsakdo si prizadeva, da pokaže znanje nemščine, a kdor tega ne zna, pa rajši molči ter prikimava. Kak utis napravi to na ljudstvo, ki je slišalo lepe nauke o narodnem ponosu? Slovenščina bi morala imeti na slovenskih tleh brezmejno prednost, a tukaj zleze takoj pod mizo pred ošabno tujko — nemščino.

6. Razvada nemškega govorjenja v družini. To je eden najčeščih, a tudi najgrših slovenskih grehov, ki se posebno šopiri v takozvanih boljših rodbinah. Razvade, da govorita roditelja pred otroci in družino nemški, da bi jih zadnji ne razumeli, ni mogoče dovolj trpko obsojati. Ker ne razumejo nemške govorice, čutijo se ponižane ter si domišljujejo, kako osrečevalna je nemška govornica. Prizadevajo si temprej haloviti več tujih besed, s katerimi se potem pačijo, češ, saj delajo tako tudi starši.

7. Peyska in bralna društva ne ostajajo vedno na izključno narodni podlagi. Pevska društva naj bi si stavila vedno za nalogo v petju gojiti narodno navdušenost. Naj bi tedaj ne izbirala le lepo doneče skladbe, temveč v prvi vrsti napeve junaško-narodne vsebine. Vsak pevski nastop naj bi se otvoril z bojno našo himno „Naprej“, ali „Slovenec sem“ itd. Bralna društva naj bi imela razen strokovnih časopisov in knjig posebno dovolj političnih, životopise zaslužnih rodoljubov in politikov itd. Namesto tujih, le uho šegetajočih igrokazov, naj se predstavljajo na naših diletantskih odrih igre z narodnim motivom, n. pr. „Berite Novice“ itd. V primernih časih naj se shajajo sosedna bralna in pevska društva na izletih, da se oživi narodna vzajemnost v ožjem pomenu. Ta društva so pred vsem poklicana, da porabijo vsako priliko, kakor narodne spomine, obletnice in praznike s primerno prireditvijo proslaviti (kres, petje, nagovor itd.)

8. Preveliki predsodki med stano in sloji. Ta napaka je menda še preostanek iz srednjeveške dobe, ko je bila med plemstvom, meščanstvom in kmetijstvom trdna meja. Ta razlika se dela najbolj po večjih mestih. Ako pride preprost rodoljub z dežele v tako meščansko družbo, omajajo se mu idealni nazori o bratstvu in enakosti. Pravega stika med meščanstvom in tržanstvom ter prebivalci na deželi se marsikje pogreša. Kmetu je že itak zgodovinsko vcepljena nekakšna mržnja do me-

ščanstva, kateremu zavidajo po njegovih nazorih udobno življenje ter ne more prav verjeti njegovi nesebičnosti. Ti krivi predsodki se dajo spodbiti le z rastočo popularnostjo obeh slojev. Najnovejšo geslo „Kmet kmeta“ korenini v prirojeni nezaupnosti. Pustimo organizacijo se slo bodno razvijati. Vsakdo ima pravico svoje za deves lastnovoljno uravnavati. Zakaj bi te pravice ne imel naš slovenski kmet, ki v svoji bistroumnosti prekaša nemškega. Odvrnite ga rajši z zgledi sočutja od njegovih predsodkov. Udanost in privrženost se ne dá vsiliti.

9. Predsodki do mladih narodnih sotrudnikov. Neka ljubosumnost in strah za izgubljeno popularnostjo se kaže skoraj pri vseh razvijajočih se narodih (Staročehi-Mladočehi, da celo Starci in Mladoturki!). Ta notranja vznemirljivost se je pojavila zadnji čas tudi v Slovincih. Kako pa si hočemo sicer vzgojiti vnate naslednike na narodnem bojišču? Res, človek se v mladosti uči in pripravlja tudi v tem poklicu, a tudi praktično se mora uriti. Plavati se učimo le v vodi, za narod bojevati na bojišču. Še veseliti bi se morali, da se nam sploh obetajo iz mlajših podvojene vrste.

10. Provincijsko naziranje. Preprosti Slovenec že dandanes vé, da nam je vsak Slovenec ravnoredni krvni brat, iz katere koli pokrajine izhaja. No, tu se zgodi, da se v kritičnem trenutku postavlja naše razumništvo na tesnoročno stališče o kranjskem, štajarskem itd. rojstvu. Proč s tako smešnimi predsodki! „Vsak brat je mil, koje vere bi bil.“

Bodimo neizprosni sodniki tudi lastnih slabosti, da dosežemo narodno popolnost!

Celjske in štajarske novice

(Uradni dnevi celjskega okraj. glavarstva.)

V tekočem letu se bodo vršili uradni dnevi celjske politične oblasti: V Celju vsako sredo in soboto od 9. do 12. ure dopoldne, izvenmši praznike. Na Vranskem dne 7. februarja, 25. aprila, 11. julija, 26. septembra in 12. dec. od 9. do 12. ure dop. V Šmarju dne 17. januarja, 15. marca, 16. maja, 18. julija, 19. septembra in 14. novembra. V Trbovljah, dne 14. januarja, 20. marca, 3. julija in 25. septembra. Poljt ekspoziture v Mozirju in Konjicah bodeta imeli uradne dneve od slučaja do slučaja, kar se bo 8 dni poprej naznanilo.

(Celjsko mesto za vojaštvo.) Celjska mestna občina je zidala zadnja leta brambovsko vojašnico in takozvane augmentacijske zaloge. Seveda je morala v to svrbo najeti posojilo ter plačuje na obrestih za prvo zgradbo 16.270 K, za drugo 4300 K. Država pa plačuje najemnine za brambovce samo 15.264 K, za omenjene zaloge pa 3452 K, tako, da mora mesto doplačati pri obeh zgradbah 1864 K. Mestni četrje po pravici mr-mrajo.

(Brzojavni urad v Celju) je prejel in oddal v pretečenem letu 49.950 brzojavov ter dobil za nje pristojbine 11.253 K.

(„Deseti brat.“) Gledališka predstava „Deseti brat“ v „Narodnem domu“ je vspela v nedeljo nad vse pričakovanje sijajno. Dvorana je bila natlačena polna, in občinstvo izredno zadovoljno z igro in fino vpriporitvijo. Najboljše oceno prinesemo prihodnjic.

(Za most črez Savo pri Brezicah) je država pripravljena prispevati 100.000 K.

(Nadučiljska služba) je razpisana do 31. t. m. na dvorazrednici pri Sv. Andražu nad Polzelo, p. Velenje.

(V vojno šolo) pride letos med drugimi poročniki graškega voja Vladimira Verica in Emila Holuba 7. pešpolka, Rud. Lukana pl. Savenburg 17. pešpolka, Fr. Krušič 97. pešpolka in Oskar Tonkli 7. lov. bataljona.

(Nove ceste v Gornjesavinjski dolini.) Štajarski deželni odbor je obljubil prevzeti cesto Rečica Črnivec do kranjske meje kot okrajno cesto I. razreda, če prevzame gornjegrajski okr. zastop. cesto Ljubno-Luča-Solčava kot okrajno cesto II. razreda. Zadnja cesta je proračunjena na 108.000 K, katere vsote polovico prevzame država, edno četrtino pa dežela. Nadalje hoče dežela popustiti posameznim ondotnim občinam precejšnji dolg, ki so ga napravile pri zgradbah omenjenih cest. Deželni odbor se je pač že začel

sramovati, da se ga je vedno dregalo zaradi brezbrčnosti za slovenske pokrajine.

(Za slovensko vseučilišče) je sklenila in odposla prošnjo občina Jurkloster.

(Iz šmarskega okraja.) Kakor že več let, poskrbela sta tudi o letošnjem Božiču naša posojilnica in naš okrajni odbor za našo mladino s primernim darom. Podarila sta namreč vsaki šoli v našem okraju po ednajst lepih, trdo vezanih knjig za šolarsko knjižnico, med temi tudi „Zvonček“ 1901. l. S kakim veseljem je sprejela naša mladina to božičnico! Pristrčno hvala možem, ki so tako vneti za pravi napredek našega naroda! Naj bi imeli mnogo posnemalcev!

(Umrl je) v Poljčanah dne 9. t. m. znani gostilničar, mesar in posestnik g. Andrej Gumdner. Slovincem ni bil protiven.

(Ruše.) Rodoljubi v Dravski dolini se opozarjajo na veliko, predpustno veselico združeno z kostumnim venčkom, ki jo priredita društvi „Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda“ in „Podravska podružnica slov. plan. društva“ v gostilni g. Novaka v nedeljo 19. prosinca. Za veselico se delajo velike priprave; tudi neplesalci se bodo lahko na raznovrstne načine zabavali.

Odbor.

(Osebnosti.) Profesorja na mariborskem učiteljskem gg. Ivan Koprivnik in dr. Ivan Bezjak sta pomaknjena v osmi činovni razred. — Okraj. glavar v Ljutomeru g. Supančič je dobil trimesečni dopust; med tem časom bo vodil ondotno glavarstvo komisar vitez Rainer iz Maribora.

(Mariborski nemški akademiki) naznanjajo, da priredijo v letošnjem predpustu plesni venček. V pripravljainem odseku čitamo nemška imena: Vogrin, Doleček, Fontana, Muršič, Sobotka, Urbaček, Vihar itd. Manjka jim še — „pemske bande“ — pa bo vse nemško.

(Mrtvega so našli) na bregu Drave blizu Maribora vojaka — četovodja Mib. Filipiča, doma od Malenedelje. Umrtil se je baje zaradi ljubezni.

(Imenovanja pri davkarji.) Davčni oficijal Al. Belšak in davčni pristav Mat. Sevnik sta postala kontrolorja. Oficijal pa je postal pristav Iv. Škoflek. Premeščena sta davčna pristava Martin Serman v Slov. Gradec, a Fr. Topolnik iz Slov. Gradca v Vildon.

(Še eden) Davkar v Ljutomeru, znani Al. Duller je postal naddavkar ter baje — odrine iz Ljutomera.

(Duhovne vesti.) Župnijo Stoperce je dobil marenberški kaplan g. Gašpar Zrnko. — Umrl je na Reki kapucinski duhovnik o. Avgustin Belec, doma iz Vurberka na Štajarskem.

(Proračunski provizorij štaj. dežel. zbora) je cesar potrdil v naprej glade vseh doklad in naklad kakršne so se pobirale v to svrbo v pretečenem letu.

(Štajarska kmetijska družba v Gradcu) je dovolila za svinjerejo v Solčavi in Lučah tri mrjasce in devet plemskih svinj. To pa bo menda tudi vse, kar stori ta družba letos za Spodnji Štajar.

(V Gradcu iščejo mrtvaško glavo.) Ko so l. 1889 prenesli truplo nemškega pesnika Hammerlinga, bilo je le par oseb prisotnih, pa še te so morale oditi iz mrtvašnice, ko je izjavil dr. Kratter, sanitetni svetnik in deželni poslanec, da hoče glavo mrtvecu premeriti. Tačas pa je zginila pok. pesniku glava ter so le truplo preložili v novi grob. Zadnji čas pa se je vest o ukradeni mrtvaški glavi razširila po Gradcu. Časopisi pišejo dan na dan o tem, celo mestni svet je imel mrtvaško glavo na dnevnem redu. Dr. Kratter ne taji, da je res vzel glavo, toda trdi le, da so mu dali v to dovoljenje pokojnikovi sorodniki. Sedaj se je začelo tudi državno pravištvo za stvar zanimati ter je začelo preiskavo zoper dr. Kratterja zaradi hudodelstva oskrumbe mrtvecev. Kaj bi čekali Nemci o bestialnosti, če bi se kaj takega pripetilo med Slovinci!

(Nezgoda.) V Gradcu je padel dne 11. t. m. o. i. kr. topničarski stotnik Rudolf Beranek, doma iz Maribora, tako nesrečno s konja, da si je zlomil tilnik ter obležal na mestu mrtve.

Vsem p. n. hmeljarem!

Hmelj, kakor ga mi pridelujemo in prodajamo, ni zadostno pripravljen za svetovni promet in večinoma tudi ne za neposredno uporabo. V to svrbo se mora hmelj konservirati, to se pravi, prirediti ga, da se vzdržuje v svoji dobroti vkljub kvarljivemu uplivu zraka in časa. Le tako pripravljen hmelj je sposoben za daljno prevažanje preko mej — osobito črez morje (za eksport); ob ednem pa zamorejo s tako prirejenim blagom, večji pivovarji, kateri se s hmeljem za celo leto in še za dalje založijo, kuhati vedno enako okusno pivo. Le malo je pivovarj, katere zahtevajo in vporabljajo hmelj, kakor ga hmeljari pridelujejo.

Do sedaj so naš hmelj — kot nezgotovljeno blago — večinoma kupovali prekupci po nizki ceni ter ga v drugih krajih (Linc, Žatec, Praga, Nürnberg itd.) neposrednim prodajalcem prepustili v konserviranje.

Vsled tega savinjski hmelj ni prišel pod svojim pravim imenom v roke konsumenta — ampak pod imenom tistih hmelskih krajev, okoliščev in dežel, kjer je izhajal kot zgotovljeno blago v originalnih balah.

Da se torej zamore tem zahtevam neposredne kupčije zadostiti, in hmelj po primerno boljši ceni prodati, je neobhodno potrebno, da se naš hmelj tu pri nas konservira ali pripravlja v nalašč zato strokovnjaško — prirejenih zavodih, to se pravi, da se žvepla in nabaše s posebnimi pripravami in stikalnicami.

V drugih krajih so že davno sprevideli potrebo takšnih zavodov; v veliki množini se nabajajo na Češkem in Nemškem ter so v veliko korist hmeljarem in se vsled obilnih dohodkov prav dobro obnesejo.

Po tem prepričanju je hmelsko društvo sklenilo, dati povod, da se ustanovi zadruga, katera bi imela nalogo, postaviti v Žalcu označeno hmelsko pripravilnico s potrebno stavbo za hmelska skladišča. V to svrbo sta bila dva ude društvenega vodstva odposlana na Češko in Nemško ter se povoljno poučila in preskrbela vse potrebne podatke za ustanovitev takšne zadruge in urejenje takšne pripravilnice.

V nedeljo, dne 19. t. m. vrši se popoldne ob 3. uri v Hausenbichlerjevi gostilni v Žalcu osnovni shod zadruge za pripravljane in shranjevanje hmelja. Pri tej priliki se bode cela zadeva temeljito pojasnila in tudi osnovala prepotrebna zadruga.

Hmelsko društvo se sigurno nadeja, da se tega shoda udeležijo vsi hmeljari. Tem potom tudi najlažje rešimo naše hmelskarstvo propada, ki mu preti vled nameravane visoke colnine v naši sosedni nemški državi.

Žalec, dne 12. prosinca 1902.

Društveno vodstvo hmelskega društva.

Druge slovenske novice.

(Umrl je) v nedeljo, dne 12. t. m. v Ljubljani nenadoma, zadet od kapi gosp. Josip Kušar, predsednik kupčijske in obrtne zbornice, deželni poslanec itd. Prejšnja leta je bil tudi državni poslanec mesta Ljubljane. Zaslužnemu in delavnemu narodnjaku je zagotovljen trajen spomin!

(Smrtna kosa.) Dne 11. januarja je umrl v Ljubljani g. Josip Noll, urednik „Slovenskega Naroda“ in operni pevec v starosti 60 let. Bolehal je dalje časa, pred nekaj dnevi pa ga je zadela kap, ki je storila konec njegovemu plodnosnemu življenju. Kakor režiser slovenske opere, in kakor priljubljen pevec je žrtvoval vse svoje najboljše moči slovenski umetnosti. Slava njegovemu spominu!

(Ljubljansko barje.) Velika osuševalna dela na ljubljanskem barju se prično prihodnje leto. Še letos se bode kranjski deželni zbor bavil z dotičnimi predlogami. Struga Ljubljanici se znatno poniža, ob Ljubljanici se pa zgrade močni zidovi.

(Ljubljancan — chilski častnik.) G. Egon Mosche, ki je predlani služil v burski vojni, a so ga Angleži ujeli in siloma poslali v Evropo, je vstopil kot častnik v armado republike Chile v Južni Ameriki. Gosp. Mosche je bil svoj čas avstrijski topničarski častnik.

(Slovensko gledališče v Ljubljani.) Te dni je gostovala na ljubljanskem odru operna pevka gospica Ševčikova v Traviati. Dramatično društvo je angaževalo na novo za baritonske partije g. S. Uricha, rodom Poljaka, ki je bil zadnja leta pri gledališču v Lvovu.

(Umrlo je v Ljubljani) lansko leto vsega skup — z mrtvorojenimi vred — 1275 oseb.

(Pevskega društva „Ljubljana“ v Ljubljani) velika maškerada pod naslovom „Na obali Adrije“, katera se vrši dne 19. t. m. v Sokolovi telovadnici v „Narodnem domu“, boje gotovo edna izmed najbolj interesantnih ljubljanskih predpustnih zabav. Na tej boje splošen velik sestanek mornarjev iz celega sveta, katerega poseti tudi odposlanstvo Burov. Mudilo se bo tu večje število iz Filipinov pregnanih španskih ustašev in ustašin, kar boje maleričen utis té prijetne zabave le povišalo. Upamo torej, da se té zanimive in zabavne prireditve celjski, kakor tudi drugi štajarski Slovenci v obilnem številu udeležijo, kajti zabave ne boje primanjkovalo. Torej dne 19. t. m. v Ljubljano! To naj boje deviza vsacega.

(V ljubljanskih bolnišnicah) je bilo lansko leto vseh skupaj 8785 bolnikov.

(Odvetnikov na Kranjskem) je vseh skupaj 35; in sicer jih je v Ljubljani 20, v Kranju in Kočevju po dva, v Novem mestu trije in po eden v Litiji, v Postojni, v Radovljici, v Krškem in v Kamniku.

(Zabodel) je dne 8. t. m. zvečer na Stundencu pri Ljubljani nek blapec svojega tovariša F. Sterka dvakrat z nožem v srce, da je ranje nec takoj mrtev obležal. Ubijalec je pobegnil, pa so ga orožniki kmalu zasledili.

(Državna podpora.) Poljedelsko ministrstvo je dovolilo 8120 kron podpore za zgradbo vodo voda v Novi Sušici pri Postojni na Notranjskem. Stroški so proračunani na 20300 kron.

(Samomor orožnika.) 30letni postajenačelnik v Divači, Val. Žnideršič, se je ustrelil v tamošnji kasarni. Sodijo, da je to storil v hipu, ko mu je bil um omračen.

(Potres) so čutili dne 9. t. m. po Notranjskem; v Ljubljani se je čulo le podzemeljsko bobnenje.

(Samomorilka v dimniku.) V fari Goštanj na Koroškem se je neka natakara iz nesrečne ljubezni obesila v dimnik. Ravno tedaj pa so ometavali dimnik. Nek zidar je zapazil, kako je še mahala z rokama okrog sebe, ali se je prestrašil tako, da je od strahu padel na tla.

(Vladni sistem v Primorju.) V Plavju so vaščani sami že pred več leti zgradili lepo šolsko poslopje. Prosil so tudi že večkrat šolska oblastva, naj bi jim dala učitelja — a brez uspeha. Šola bi namreč ne bila laška, zato se istrski deželni odbor ustavlja otvoritvi nove šole.

(Davek na mleko.) V Gorici je mestna občina naložila, da se ima od vsakega vrča mleka, ki se pripelje v mesto, plačati 4 vinarje davka. To napravi na leto že lepo vsoto, mlekarice hočejo zdaj tudi mleko podražiti. To je uzorno laško gospodarstvo, ki nalaga davek celo na tako potrebna živila kakor je mleko.

(Proračun društva „Lega Nazionale“), ki ustanavlja po slovenskih krajih laške šole in skrbi s tem za poitalijančenje slovenske dece je sedaj natančno določen. Izdatkov boje imelo to društvo 77000 kron, od te vsote bo odpadlo na Primorskem v poitalijančevalne namene 43000 K.

(Goriški deželni zbor) se zopet snide, kakor se zatrjuje, meseca marca.

(V vodnjak je skočil) in utonil v Malih Munah na Primorskem nek 72letni kmet. Ker je ta vodnjak edini v vasi, morajo hoditi sedaj vaščanje po vodo v drugo vas.

(Politično društvo za Hrvate in Slovence) v Istri se je te dni ustanovilo v Pazinu. Predsednikom je bil izvoljen poslanec Spinčić.

(Promocija.) Gosp. Mat. Potočnik, suplent na I. državni gimnaziji v Ljubljani, je bil včeraj na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem modroslovja.

Dopisi.

Iz Dunaja. (Izv. dopis.) (Poročilo o 13. občnem zboru podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.)

Letošnji občni zbor tega društva se je odlikoval s tem, da je bil izvanredno dobro obiskan. To dokazuje, koliko važnosti pripisujejo na Dunaju bivajoči Slovani temu društvu. Po pozdravu g. predsednika Pukla poročala sta gg. tajnik dr. Vidic in blagajnik dr. Kl. Seshun o delovanju društva v minolem letu. Dr. Vidic je povdarjal, da je društvo napredovalo, da je podpiralo več revnih dijakov kot preteklo leto. Glavnica pa se je izvanredno pomnožila. Pristopil je k društvu kot ustanovnik g. Fr. Kalister s 5000 kronami z izrecnim naročilom, da se ta vsota naloži kot glavnica, ter da se vsako leto porabijo samo obresti. Kot ustanovnik je pristopil k društvu tudi g. Janez Mlakar, hišni posestnik na Dunaju, s 100 kron. Slavni deželni zbor kranjski je tudi letos društvu daroval 400 kron. Obroke za društveno glavnico (ustanovnino) pa so plačali: gg. dvorni svetnik in drž. posl. dr. Fr. Ploj, ces. svetnik Ivan Murnik, nadrevident Ivan Luzar. Med nabiralci se je odlikoval g. drž. posl. Viljem Pfeifer, ki je letos že 10. leto nabiral darove za to društvo. Za društvo sta nabirala darove tudi g. drž. posl. Ivan Plantan in dr. Eduard Volčič, c. kr. sodni tajnik v Novem mestu. Število slovenskih posojilnic, ki so društvu letos poslale darila, se je pomnožilo, na čelu teh pa stoji hranilno in posojilno društvo v Ptuj s 1350 K. Odbor je poslal 3 delnice „Narodnega doma“ v Novem mestu, „Glasbeni matici“ istotam za primerno ugodno kupnino. Iz poročila g. blagajnika dr. Kl. Seshuna je povzeti: Društvena glavnica se je letos pomnožila za 5180 K, tako da znaša letos 16836 K 44 v. Razpoložne glavnice l. 1900 je ostalo 2188 K 76 v. Prispevki rednih udov, podpornikov in dobrotnikov so to leto znašali 3867 K 19 v. obresti pa 720 K 90 v, vrnene podpore pa 70 K, skupaj znaša razpoložna glavnica 6846 K 75 v. Iz te vsote so se pokrili stroški: a) podpore 4363 K, b) upravni stroški 205 K 6 v, c) pristojbine in provizije poštne hranilnice 7 K 75 v. Društveno premoženje znaša ob sklepu letnega računa 19.105 K 43 v. Podpirancev je bilo 77 in sicer: 38 juristov, 21 filozofov, 8 medicincev, 4 tehnik, 1 akad. slikar, 1 akad. kipar, 1 slušatelj eksportne akademije, 2 agronomi, 1 tehnolog. Po deželah je bilo: Iz Kranjske 48, iz Štajarske 18, iz Primorja 8, iz Koroške 3 — V imenu preglednikov poroča g. sod. nadsvetnik Bogdan Trnovec, da so gg. pregledovalci spise in društveno blagajno našli v vzornem redu. Za izvanredni trud izreče zbor g. blagajniku dr. Seshunu ednoglasno zahvalo.

Predsednik g. Pukl poroča o ednoglasnem odborovem sklepu, da se g. Fr. Kalister za velikodušno darilo in g. Viljem Pfeifer za to, ker že 10. leto nabira darila za društvo, imenujeta častnima udoma. To bodi zaslužnima možema v trajno zahvalo društva in podpirancev, drugim pa v posnemanje. Zbor je temu predlogu navdušeno pritrdil. Posebna zahvala izrekla se je slovenskemu časnikarstvu, osobito: „Slovenskemu Narodu“, „Slovenec“, „Edinosti“, „Südt. Presse“, „Domovini“, „Gorici“, „Soči“, „Novicam“, „Dolenjskim novicam“, „Ljublj. Zvonu“, „Zori“ i. dr. Tem je pripisovati, da s svojimi hoticami o društvu pripomorejo, da zanimanje in darežljivost pri obilnih narodnih davkih ni ugasnila.

V odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje: Predsednik Jakob Pukl, c. kr. nadporočnik v ed. sodni tolmač bolg, hrv., srb., slov., jezika, pr. sestnik itd. Podpredsednik I. Dr. Friderik Ploj, vitez Fr. Jož. reda, c. kr. dvorni svetnik in drž. poslanec itd. Podpredsednik II. dr. Frančišek Simonič, c. kr. kustos v vseučiliški knjižnici. Blagajnik I. dr. Kl. Seshun, dvorni in sod. advokat (I. Singerstrasse 7). Blagajnik II. dr. Janko Babnik, c. kr. tajnik v justičnem ministrstvu. Tajnik I. dr. Fran Vidic, c. kr. urednik drž. zakonika. Tajnik II. dr. Teodor Stegú, c. kr. pristav v justičnem ministrstvu. Odborniki: Ivan Luzar, višji revident juž. železnice. Monsignor Frančišek Jančar, častni papeški kamornik, župnik nemšk. viteškega reda, Žiga Sežun, c. kr. kontrolor v blagajnici državnih dolgov. Pregledovalci: Dr. Anton Primožič, c. kr. profesor, pridejan c. kr. ministrstvu za uk in bogočastje, dr. Josip Mantuan, c. kr. amatuensis v dvorni knjižnici, profesor glasbe itd. Bogdan Trnovec, c. kr. sod. nadsvetnik pri c. kr. najvišjem in kasacijskem sodišču. Odbornikovi namestniki:

Dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. dvorn svetnik, dr. Matija Murko, docent na vseučilišču, uradnik v ministrstvu za vnanje stvari, učitelj ruščine na učilišču za vzhodne jezike itd., dr. Anton Povšič, c. kr. tajnik pri najvišjem in kasacijskem sodišču. Pregledovalcev namestniki: Alojz Kremžar, magistratni svetnik v pok., Alojzij Karba, c. kr. poštni pristav, Jožef Premern, c. kr. kontrolor poštne hranilnice.

Politični pregled.

(Parlamentarni položaj.) Proračunski odsek državnega zbora na Dunaju se je sešel, in politiki so se zopet začeli pečati z našim parlamentarnim položajem. Vsi so edini v tem, da se krize, kakršna je sedanja, ne odstranijo s sveta na tako enostaven način, marveč, da boje treba uporabiti izvanredna sredstva. O tem je vlada že mnogo razmišljevala, a se še ni odločila. Državni proračun se ima rešiti v odseku, predno se snide državni zbor. Poroča se pa, da pride parlament skupaj še le po 28. januarju. In ako se boje zopet pokazalo, da ni za rabo, se menda takoj razpusti.

(Proračunski odsek) je imel te dni razprave o proračunu za poljedelsko ministrstvo. Poslanec Robič je izražal željo, naj se stalno nastavijo vinogradniški nadzorniki, posebno na Štajarskem. Minister Giovanelli je priznal, da je poljedelskemu ministrstvu na razpolago res skromno denarno sredstvo, ter izjavil, da boje v prihodnjem letu zahteval v podporo poljedelstva večjih vsot. Omenjal je nadalje uravnavo Pesnice. Dela v gornjem delu so se že pričela. Minister je naznanil, da bo vlada predložila načrt zakona o zadevi uravnavanja vprašanja o umetnem vinu in o zatiranju trtne uši. Poslanec Povše je prosil podpore za deželo Kranjsko, da bi se mogel ustanoviti melioracijski urad. Zahteval je tudi regulacijo kamniške Bistrice. Posl. Robič je opozoril na sistematično preziranje Spodnje Štajarske pri regulaciji voda. Minister Körber je obljubil, da bo državna uprava dala za zgradbo mostu čez Savo pri Brežicah 100.000 K.

(Češko-nemška sprava pogajanja) se imajo začeti v kratkem, ministrski predsednik Körber se je posvetoval o tej stvari z zastopniki obeh strank, in se bodo ta sprava pogajanja vršila najbrže v obliki ločenih posvetovanj nemških in čeških voditeljev z vlado. Češki poslanec dr. Gregor se je glede tega izjavil, da se bodo Čehi pogajanj udeležili, da je pa gotovo, da ne bodo imeli vspeha, ker niti Čehi niti Nemci nočejo popustiti niti za las od svojega stališča. Pogajanja da so pravzaprav le komedija, ker niti vlada ne želi uspeha, ker bi potem prišli do parlamenta z močno večino. Grožnja z absolutizmom Čehov ne straši, ker bi se potom absolutizma sedanji parlament odstranil, in bi se vpeljala nova ustava na federativni podlagi.

(Vsenemški kričoč Wolf), ki je po znanem sramotnem dogodku odložil svoj državnozbornski mandat, kandiduje zopet v svojem volilnem okraju. Volitev se vrši danes, in je čisto mogoče, da ne boje zopet izvoljen. Ona nečastna zadeva se je zopet nekoliko razjasnila, ker je mati one žene, s katero je imel Wolf ljubavno razmerje, priobčila neko pismo, v katerem Wolfa zagovarja; v pismu pa je razkrila več drugih stvari, ki močno onečaščajo poštenje vsenemške stranke. Wolf je prirejal te dni volilne shode po svojem okraju, ako boje zopet izvoljen, ga v vsenemški klub Schönerer ne sprejme, ker ne mara zanj nobeden vsenemških poslancev.

(Nemčija.) Nemški državni zbor je imel te dni proračunsko razpravo; ob tej priliki je državni kancelar, grof Bülow, obsojal postopanje angleškega ministra, Chamberlaina, kot provzročitelja burske vojne. Razni poslanci so najostreje obsojali angleško vojno v Južni Africi. Državni kancelar je nadalje zagotovil, da stoji trozveza popolnoma trdno. — Dne 8. t. m. se je sešel pruski deželni zbor. Zasedanje je bilo otvorjeno s prestolnim ogovorom, ki napoveduje najbrezobzirnejši boj proti pruskim Poljakom.

(Zatiranje Poljakov na Pruskem.) Kakor vse kaže, mislijo na Pruskem z vsami močmi delovati na to, da čim prej ponemčijo vse tamkaj živeče Poljake. To dokazuje že prestolni govor,

s katerim je bil odprt pruski deželni zbor; v njem se pozivlje ves nemški narod, naj z vsemi svojimi močmi deluje nato, da se zatre poljski narod. Nemci, ki so se naselili v čisto poljskih krajih, delujejo na to, da si dotične pokrajine prisvojé popolnoma, tudi v gospodarskem pogledu. V proračunu finančnega ministrstva se nahaja letos eden milijon mark za ponemčevanje in gospodarsko zatiranje pruskih Poljakov.

(Srbija) je tudi zagazila v denarne zadrege ter bode morala iskati posojila. V blagajnah je primanjkljaj, ter ne more vlada niti vojake niti uradnike redno izplačevati. Splošno mnenje je, da se sedanji vladarski hiši Obrenovićev prestol maje, in da ni nemogoče, da pridejo Karagjor-djevići na tron.

(Bolgarija.) Petdeset milijonov potrebuje bolgarska vlada za sedaj, pa bi bila rešena vseh finančnih nepravil. Da pa dobi to vsoto od pariških bank na posodo, si hoče zagotoviti čisti dohodek. Uvedla bode tobačni monopol ter si tako pridobila vsako leto več milijonov, obdavčila bo pa najbolj kapital in obrt. Ker pa vlada v deželi pomanjkanje, tudi vlada ne bo mogla izsiliti denarja od ljudstva.

(Turčija.) Omikani svet sedanjega časa ne pozna bolj hudega nasprotnika krščanstva, kakor je sedanji vladar turški Abdul Hamid. Prega-njanje kristjanov se množi v vedno večji meri; sedanji sultan je uprizoril nečloveško klanje v Mace-doniji in Stari Srbiji; tu so morili Albanci, v Mali Aziji pa opravljajo ta posel še z večjo vneto Kurdi. Veliki vezir, ki je nedavno stopil na čelo turške vlade, je mož, ki mu sultan nič posebno ne zaupa. O zvestobi vojaštva pa in uradništva se niti govoriti ne more, ker so skrajno nezadovoljni z dosedanjim državnim skrbjo za njih gmetni položaj. A v kljub vsem grozovitostim, ki jih je zakrivil sultan, ima prijatelje v Evropi; Nemčija pa tudi naša monarhija smatra obstoj sultanove vlade kot neobhodno potreben za ohranjenje evropskega miru.

(V Španiji) vladajo zopet nemiri. V Saragosi napada ljudstvo samostane ter jih bombardira. Ti napadi se ponavljajo že več dni; došlo je tudi do ostrih konfliktov z orožništvom. Več oseb je bilo ranjenih.

(Vojna v Južni Afriki.) Iz Bruselja se poroča, da se je vršilo te dni posvetovanje burskih voditeljev, na katerem so burski voditelji izrekli, da bodo namesto odvisnosti zahtevali od Angleške samo avtonomijo. Angleški poslanik Clark je pooblaščen to javiti svoji vladi. Angleži so se polastili burskega tabora pri Carolina. V taboru je bilo 150 žen, katere je stražilo pet Burov. Res sijajna angleška zmaga. Angleška vlada je sklenila, da ujetih Burov tudi po končani vojni ne pusti več v Afriko, ampak jih naseli v Avstraliji. Vlada v Avstraliji se temu načrtu upira. Glede števila Burov se mnogo ugiblje. Ob začetku vojne je bilo Burov, starih 15—55 let, okrog 69 000. Od tedaj pa je bilo po angleških poročilih ubitih okoli 9000 Burov, z bolnimi in ranjenimi bi znašalo to število 12 000, ujetih pa je bilo od Angležev okrog 42 500, tako da bi znašale burske izgube zdaj okrog 54 500 moč; potemtakem imajo danes Buri še okrog 14 500 moč. A tu so šteti le pravi Buri, ne pa tudi inozemci in Kaplandci. Dewet prodira proti jugu; udreti hoče menda v Kaplandijo.

Današnjemu listu priložili smo prilogo tiskarne Antona Scholza v Zagrebu, na kar opozarjamo naše cenjene čitatelje.

Loterijske številke.

Trst, dne 11. januarja 1902: 72, 81, 36, 65, 78.
Linc. „ „ „ 69, 77, 13, 46, 5.

Stanovanje obstoječe iz 2 sob in kuhinje oddaje se v Gosposki ulici (Herrengasse) (7) hiš. št. 6. 3-3

Prodajalka

za trgovino z mešanim blagom se **tako** sprejme. Kje? pove upravništvo tega lista.

Lastnina in tisk D. Hribar-ja v Celju.

(15)

IZJAVA.

Mi podpisani, Franc Rantaša in Marko Vaupotič, posestnika v Noršincih in Jožef Mavrin iz Lokavec pri Ljutomeru izjavimo s tem, da je dopis, katerega je prinesel „Stajerc“ v 24. številki z dne 1. grudnia 1901 žaljiv za g. Marka Cajnko, vrlega načelnika noršinske požarne brambe.

V tem dopisu navedene trditve so izmišljene, ker g. Marko Cajnko drugega ni storil, kakor nabrani denar preštel ter ga izročil Antonu Kramberger iz Babinec, potem se pa odstranil iz g. Marko Vaupotičeve gostilne v drugo gostilno.

Mi obžalujemo navedeni žaljivi dopis, prekličemo njegovo vsebino in smo g. Marku Cajnko hvalešni, da nam je našo žalitev odpustil.

Mi se pa zavešmo plačati tudi vse narasle stroške in pooblastimo dr. Karola Grossmanna, to izjavo na naše stroške priobčiti v prihodnjih številkah listov „Stajerc“, „Slov. Gospodar“ in „Domovina“.

Ljutomer, dne 7. januarja 1902.

Marko Vaupotič,
Jos. Mavrin.

Franc Rantaša,
Jos. Mavrin.

(20)

Izjava.

Obžalujem vse, s čimer sem gosp. Antona Peseka, učitelja pri Sv. Dubu razžalil ter ga prosim odpustjenja za vse krivice, ki jih je moral prestati zaradi mene.

O. B. S.

O slovo!

Ker se pri odhodu na svoje novo mesto v Loko posamezno nisem mogel posloviti, poslanjam se tem potom od vseh znancev in prijateljev.

Teharje, dne 12. januarja 1902.

(19) Juro Merzel, obč. tajnik.

Velika in dobra trgovina

(12) 2-1

z gostilno

se da na več let **v najem** od 1. 1902. Vprašanja pod „Trgovina 4000“ na upravništvo „Domovine“ v Celju.

Iščem oštirja

za svojo gostilno, kateri bi vzel isto v najem. Ponudbe pivovarna Laški trg.

(17) 3-1

Stenografa

išče za vstop 1. sušca notar Baš v Celju. (13) 1

Službo menjati

želita nadučitelj na štirirazrednici in njegova soproga učiteljica z enako učiteljsko dvojico. Kraj je jako lep, razgled krasen, do železnice dve uri, do bližnjega mesta pa tri ure hoda. Razmere so prav ugodne. Gre tudi na manjrazrednico.

(5) 3-3 Ponudbe je poslati na upravništvo „Domovine“ pod šifro „Učiteljska dvojica na Spodnjem Stajarskem“.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavljenih in pohištenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika izbor železnih peči in travniških bran!

Medicinee

z dvema rigorozoma išče gospodično, katere bi ga denarno pri tretjem rigorozu podpirala. Tudi zakon. Dopisi (ponudbe) s sliko naj se blagovolé poslati pod „J. M., Allgemeines Krankenhaus, Graz.“

(16) 1

Najnovejši

stroji za prirejanje živinske krme

pri zimskem krmiljenju v hlevih!

Stroji za rezanje piče s patentnim kolobarom, ki se jako lahko goni ter prihrani 40% moči, reznice za repo in krompir, mlinci za drobljenje, stroji za parjenje živinske piče, prenesljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali z neemajliranim vložnim kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske krme, krompirja, za mnogo-vrstne kmetijske in gospodarske potrebe itd., nadalje robkalnice za turšico, čistilne mlince za žito, trijere-stroje za izbiranje, stiskalnice za seno in slamo, z ročno gonjo stoječe in vozeče.

Mlatilnice, geplje, jeklene pluge, valjarje, brane

Najboljše sejalne stroje „AGRIKOLA“ (sistem s potiskanjem kolesa) brez zmenjevalnih koles za vsako seme, za gorate in dolinske kraje.

Samotorne patentirane brizgalnice za uničevanje sadnih škodljivcev in peronospor, izdelujejo in razpošiljajo pod jamstvom v najnovejši, priznani najboljši konstrukciji.

*** Th. Mayfarth & Co. ***

c. kr. izključno priv. tovarne kmetijskih strojev, li-varen in parnih fužin.

Dunaj, II/3, Taborstrasse št. 71.

Odlikovane z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinjami. *

Ilustrovani katalogi in mnogobrojna priznalna pisma zastoj. — Iščejo se zastopniki in prekupci. (317) 10-10

Dopisovanje tudi v slovenskem jeziku.

(7) 3-3

Išče

se nemeblavana mesečna soba. Vse natančnejše v upravništvu našega lista.

Pristno in zelo okusno Ljutomersko vino

lastni pridelek od 1900 in lansko

prodaje **IVAN KOČEVAR**, posestnik v Središču, kjer je tudi železniška postaja. (Za pokus pošlje tudi v sodčkih od ednega vedra 56 litrov naprej). Cene vina se na zahtevanje (6) 10-3 radovoljno poročajo.